

Білоцерківський національний аграрний університет
Екологічний факультет
Кафедра іхтіології та зоології

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВІДТВОРЕННЯ ГІДРОБІОРЕСУРСІВ ТА РИБООХОРОНА» Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 207 «Водні біоресурси та аквакультура» Освітньо-професійна програма: «Водні біоресурси та аквакультура»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	5 кредитів / 150 годин
Семестр	8
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Хом'як Олександр Андрійович Посада: доцент кафедри іхтіології та зоології Науковий ступінь: кандидат сільськогосподарських наук Вчене звання: доцент Робоче місце: навчальний корпус № 9 (вул. Героїв Чорнобиля, 3а), 410 ауд. (кафедра іхтіології та зоології). E-mail: chomiak_o@ukr.net , khomiak.oleksandr@btsau.kiev.ua Профіль Google Scholar: Олександр Хом'як Ідентифікатор автора Web of Science: B-5116-2019 ORCID: 0000-0003-3010-6757 Зв'язок з викладачем: +380987691344 (моб., Viber та Telegram)
Опис дисципліни	Навчальна дисципліна «Відтворення гідробіоресурсів та рибоохорона» є обов'язковою і забезпечує засвоєння знань щодо проведення робіт із штучного розведення (відтворення), переселення, акліматизації водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах загальнодержавного значення та охорони і раціонального їх використання.
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Відтворення гідробіоресурсів та рибоохорона» базується на знаннях циклу дисциплін «Право», «Спеціальна іхтіологія», «Гідробіологія», «Рибальство».
Мета вивчення дисципліни	Набуття студентом знань, умінь і навичок щодо живих організмів, які населяють водне середовище, умови, проблеми та особливості їх відтворення в сучасних екологічних умовах, шляхи та методи відтворення популяцій гідро біонтів, зокрема аборигенної іхтіофауни, стабілізації та збереження популяції риб, яким загрожує зникнення, а також опанування всебічних теоретичних знань з основ рибоохорони.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі з використання лабораторії, акваріумно-басейнового комплексу кафедри іхтіології та зоології, виїздів на виробництво. За необхідності (індивідуальні графіки та дистанційна форма навчання тощо) можуть

	<p>використані Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram. Формат проведення навчальної дисципліни може бути змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Знати шляхи вирішення проблем у галузі відтворення та збереження генофонду цінних промислових видів риб; Знати основи відтворення цінних видів риб, підрощення молоді до життєстійких стадій; Знати порядок проведення робіт зі штучного розведення водних біоресурсів з подальшим вселенням їх у рибогосподарський об'єкт; Знати основні принципи відбору рекрутів для акліматизації; Вміти використовувати нормативну базу, відповідно до якої здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері охорони водних біоресурсів. Вміти вести відповідну документацію про виконання робіт із вселення водних біоресурсів; Вміти складати та розраховувати нормативи біологічних показників об'єктів відтворення. Вміти проводити комплекс господарських, біотехнічних та селекційно-племінних робіт з вирощування, утримання, використання різновікових особин для отримання зрілих статевих продуктів з метою вирощування об'єктів відтворення. Володіти основами проведення робіт з відтворення водних живих ресурсів.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p>Змістовий модуль 1. Антропогенний вплив на водні екосистеми. Охорона водних біоресурсів. Відтворення (вселення) водних живих організмів. Тема 1.1. Антропогенний вплив на водні екосистеми та охорона гідробіонтів Тема 1.2. Закон України про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів Змістовий модуль 2. Спеціальне використання риби та інших водних живих ресурсів. Вибір форм для акліматизації. Організація утримання, перевезення та вселення гідро біоресурсів. Тема 2.1. Правила любительського і спортивного рибальства Тема 2.2. Категорії акліматизації гідробіонтів Тема 2.3. Методи вибору форм для акліматизації Змістовий модуль 3. Основні та перспективні об'єкти для акліматизаційних робіт серед риб. Відтворення іхтіофауни та підвищення рибопродуктивності. Тема 3.1. Основні принципи відбору рекрутів для акліматизації Тема 3.2. Основні та перспективні об'єкти для акліматизаційних робіт серед риб Тема 3.3. Основні об'єкти для акліматизаційних робіт серед кормових безхребетних Тема 3.4. Основні та перспективні об'єкти для акліматизаційних робіт серед промислових безхребетних Тема 3.5. Трансплантація (пересадка) інтродуцентів Змістовий модуль 4. Законодавство про охорону водних біоресурсів, порядок спеціального використання риби та інших водних живих ресурсів. Тема 4.1. Значення державних органів рибоохорони та функціональні обов'язки співробітників іхтіологічної служби Тема 4.2. Інструкція про порядок спеціального використання риби та інших водних живих ресурсів</p>

	<p>Змістовий модуль 5. Виявлення адміністративних правопорушень та організація рибоохоронного рейду</p> <p>Тема 5.1. Користування органами рибоохорони кодексом України про адміністративні правопорушення</p> <p>Тема 5.2. Класифікація органами рибоохорони адміністративних правопорушень</p> <p>Тема 5.3. Планування та організація рибоохоронного рейду</p> <p>Тема 5.4. Перевірка рибозахисних споруд</p> <p>Змістовий модуль 6. Організація робіт з відтворення водних живих ресурсів, рибоводно-меліоративних робіт та проведення атестації працівників рибоохорони</p> <p>Тема 6.1. Проведення робіт з відтворення водних живих ресурсів</p> <p>Тема 6.2. Організація рибоводно-меліоративних робіт</p> <p>Тема 6.3. Перевірка додержання користувачами ліцензійних умов</p> <p>Тема 6.4. Проведення атестації працівників рибоохорони</p>
Методи навчання	<p>Під час лекційних занять застосовуються: слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.</p> <p>Під час практичних занять застосовуються: заняття з виконанням практичних робіт, ситуаційних та розрахункових завдань індивідуальних та в групах.</p>
Політика	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, застосування нечинного законодавства, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, використання діючого законодавства.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі навчальної дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;"><u>Основна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алимов С.І. Рибне господарство України :стан і перспективи. К.: Вища освіта, 2003. 336 с. 2. Гринжевський М.В. Аквакультура України. К.: ІРГ УААН, 1998. 364 с. 3. Гринжевський М.В., Єрко В.М., Пекарський А.В. Словник-довідник науково-виробничих термінів і понять у рибному і водному господарствах, охороні навколишнього природного середовища внутрішніх водних об'єктів України. К.: Вища освіта, 2002. 303 с. 4. Лабанов І.А. Основи рибоохорони: Практикум / І.А.Лабанов, Ю.В. Пилипенко, П.Г. Шевченко, О.Е. Довбиш, Д.І. Лабанов. Херсон, 2011. 356 с. 5. Хижняк М.І., Біопродуктивність водойм // М.І. Хижняк, М.Ю. Євтушенко. К.: Фітоцентр, 2010. 240 с. 6. Шерман І.М. Загальна іхтіологія / І.М. Шерман, Ю.В. Пилипенко, П.Г. Шевченко. К: Аграрна освіта, 2009. 454 с.

Додаткова література

1. Гринжевський М.В. Нетрадиційні об'єкти рибництва в аквакультурі України / М.В. Гринжевський, О.М. Третяк, С.І. Ашамов, І.І. Грициняк та ін. - К.: Світ, 2001. 168 с.
2. Відновна іхтіоекологія (реабілітація аборигеної іхтіофауни природних водойм України) / Й.В. Гриб, В.В. Сондак, Н.І. Гончаренко, Т.М. Куньчик та ін. Рівне: "Волинські обереги", 2007. 630 с.
3. Відтворення гідробіоресурсів та рибоохорона: методичні вказівки до виконання самостійних робіт та індивідуального науково-дослідного завдання для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 207 "Водні біоресурси та аквакультура" / О.А. Хом'як, Н.Є. Гриневич, Н.М. Присяжнюк, А.О. Слюсаренко, А.М. Трофимчук, О.Р. Михальський, В.С. Жарчинська. Біла Церква, 2021. 15 с.
4. Відтворення гідробіоресурсів та рибоохорона: конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 207 "Водні біоресурси та аквакультура" / О.А. Хом'як, Н.Є. Гриневич, Н.М. Присяжнюк, А.О. Слюсаренко, А.М. Трофимчук, В.С. Жарчинська. Біла Церква, 2022. 236 с.
5. Відтворення гідробіоресурсів та рибоохорона: методичні вказівки до виконання практичних робіт для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 207 "Водні біоресурси та аквакультура" / О.А. Хом'як, Н.Є. Гриневич, Н.М. Присяжнюк, А.О. Слюсаренко, А.М. Трофимчук, В.С. Жарчинська. Біла Церква, 2022. 117 с.